

Karel Nepraš

01.06.1996

sochař, grafik

 České sochařství 20. století si bez originálního rukopisu děl Karla Nepraše nelze představit. Byl nejvýznamnějším představitelem absurdní grotesky v českém sochařství 60. let. Jeho charakteristická a nezaměnitelná díla jsou tvořena mnohdy běžnými stavebními materiály jako dráty, trubkami, ozubenými koly, pisoáry, umývadly apod. Pro zesílení účinku používal jako výrazový prvek červenou barvu.

Významný český sochař, kreslíř, grafik, profesor Akademie výtvarných umění v Praze se narodil v rodině bankovního úředníka. Nejdříve absolvoval Střední průmyslovou školu keramickou v Praze. V roce 1952 byl přijat na Akademii výtvarných umění do sochařského ateliéru prof. J. Laudy, kde studoval do roku 1957.

Jeho raná ilustrační tvorba byla inspirována tvorbou Franze Kafky. Nejdříve proslul kresleným humorem, z něhož vyrůstala i jeho sochařská tvorba. V jeho dílech díky tomu najdeme střet humoru a vážnosti. Podle jeho svědectví byl humor nejen uměleckou strategií, ale měl také obrannou funkci; byl metodou, jak si zachovat zdravý rozum v absurdní společnosti. Tvrdil, že humor a tragičnost mají k sobě občas blízko, v grotesce viděl lék na absurdní situace, které se svými přáteli zažíval. Kvůli svým politickým názorům měl zakázáno v době mezi Pražským jarem a sametovou revolucí vystavovat.

První výstavu uspořádal v roce 1960. V 50. a 60. letech Nepraš spoluzakládal skupinu Šmidrů a je jedním ze zakladatelů Křížovnické školy čistého humoru bez vtipu. Pojilo jej celoživotní přátelství s Janem Stehlíkem, se kterým školu založil. Manželkou Karla Nepraše se stala grafička Naděžda Plíšková.

V roce 1990 vznikla i jedna z jeho charakteristických monumentálních kompozic Zed' nářků. V totéž roce byl povolán k pedagogické činnosti na AVU v Praze, kde v letech 1991–2002 působil jako profesor.

Na konci 90. let vyhrál výtvarnou soutěž na realizaci pomníku Jaroslava Haška v Praze na Žižkově. Myšlenkou jezdeckého pomníku velkého humoristy se Karel Nepraš nadchnul a obětoval mu poslední desetiletí svého života. Chápal ho jako určité završení své dosavadní tvůrčí práce a zároveň to bral jako obrovskou výzvu. Haškův jezdecký pomník byl však dokončen až po jeho smrti v roce 2005 dcerou Karolínou Neprašovou. Karel Nepraš zemřel na srdeční infarkt v roce 2002, jen tři dny po svých sedmdesátých narozeninách.

Jeho sochy jsou velmi ceněny a jsou ozdobou mnoha světových galerií i soukromých sbírek: Národní galerie v Praze, Českého muzea výtvarných umění, Alšovy Jihočeská galerie v Hluboké nad Vltavou, Moravské galerie v Brně, Library of Congress ve Washingtonu, Musée d'art moderne v Paříži, Museum Bochum.

Ocenění:

2002 – Medaile Za zásluhy I. stupně za vynikající umělecké výsledky – In memoriam